

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punct. Dif. 3. De motivis Credibilitatis in rudibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](#)

Oviedo, jamque in ante posatum est. Nempe ex eo, quod aliquid de potentia absoluta fieri potest, non est sufficiens fundamentum ingerendi prudens dubia, an ita defacto fuerit: de potentia enim absoluta possent omnia accidentia, quae sensu percipimus, esse sine subjecto; non possumus tamen dubitare, an modo ita contingat universaliter. Ceterum in aliquo particulari homine, possit ob dictam rationem inter pesce credibilitas ex miraculis presumpta; sed viro prudenti dat hoc occasionem diligentius nonnisi, inquirendi miraculi.

ADDO. Posita hac propositione *primâ*. Per accidens, potest Deus vero miraculo confirmare doctrinam falsam *secundâ*. Deus per se, confirmat miraculo doctrinam veram, est lis ad primum, an ad secundum genus spectent nos fratrem fidei miracula? decernitque fideis quod spectent ad secundum: quia quando siebant, non erat ullus alius finis, qui prudenter adverti posset. Ergo esset temeritas, haec miracula, & hanc doctrinam taxare. Rursus non raro ipsi metu docentes, (quod fecit Christus & Apostoli) dicunt se patrare hoc miraculum in confirmationem nonnisi doctrinæ: quæ ex altera parte, quia nihil absurditatis imo sanctitatem continet, concludimus certò evidenter moraliter, facta illa miracula, in confirmationem ejusdem doctrinæ.

Punctum Difficultatis 3.

De motivis credibilitatis in rudibus.

Aliqua de istis motivis Credibilitatis in rudibus dicta sunt supra quest. 1. difficultate 1. punct. 3. sed veniunt in super aliqua expendenda. Recentiores motivum credibilitatis, quo moventur rudes & pueri, appellant Discerniculum.

Primus modus explicandi.

EXPLICAT Primò Perez. *Supponitque* *Primò*, esse penitus impossibile naturaliter, quod in rebus obscuris, intellectus non dubitet. *Supponit* *Secundò* esse verum miraculum, quod credens res obscuras, credit sine dubitatione. *Supponit* *Tertiò*. *Proposito* articulo vero simul cum falso, rudenillum hominem experiri illico in se, quod circa unum, nempe circa verum, possit non dubitare; circa falso è contra, experitur, se non posse non dubitare. *Supponit* *Quartò*. *Rusticum* reperire & videre in conscientia sua obligationem credendi sine dubitatione articulum verum, & simul se non obligari, ad articulum falso, absque dubitatione: quia nullus obligatur ad impossibile. Haec relata vide apud Hauoldum, lib. 3. n. 193. *Hec explicatio.*

NON SATIS FACIT *Primò*. Tum quia debuit etiam cum aliqua limitatione dicere Perez quod sit impossibile naturaliter, quod in rebus obscuris intellectus non dubitet; nam non est major necessitas circa obscura dubitandi, quam sit necessitas, penetratis praemissis assentiuq; exhibito, prodire in assentium & exercitum conclusio- nis; & tamen est possibile ne prodeatur, casu quo alio sit distracta mens, & avocetur. Tum quia. Cum hic agatur de Rudibus potest illorum ita esse debilis capacitas, ut ad istas obscuritates non attendant, & in istis qui cultiores sunt, potest intervenire tardium & nolitio talia examinandi, adeoque circa obscurum non dubitant. Tum quia. Si impossibile est naturaliter in rebus obscuris non dubitate intellectum, cum hoc Discerniculum posito in rudibus, adhuc rigorosè maneat actus fidei dubitabunt circa illum rudes, saltè antecedenter; quomodo ergo verum erit suppositum tertium, quod Rudes experiantur illico, scilicet circa verum articulum posse non dubitare; & si miraculo auferatur dubitatio antecedens, miraculo auferatur obscuritas fidei? adeoque jam non erit actus fidei: cum de essentia actus fidei sit obscuritas, aut de articulo dubitabunt, cum impossibile sit naturaliter circa obscurum non dubitare saltem antecedenter; si autem facit illud discerniculum non dubitare, in ipso exercitio Actus fidei, hoc habebunt omnes fideles, in sententia negante. Actus fidei infirmos.

NON SATIS FACIT *Secundò*. Tum quia, si est verum miraculum, quod credens res obscuras, credit sine dubitatione, nulli dabuntur Hæretici materiales, nam illi, hoc ipso quia materiales sunt, credunt, suos errores tanquam revelatos, adeoque credunt res obscuras, & credunt sine dubitatione, quia credunt nisi & ratione assentiendi fidei debita: adeoque ut illis videtur certissimo, consequenter sine dubitatione; & si dubitarent circa Articulum cætero- qui falso, convincerentur tamen illum esse revelatum; hoc ipso non materiales sed formales Hæretici essent. Nam quantumvis putatitie revelatum, non possit esse objectum fidei, tam non nolle assentiri assensu certissimo & assensu fidei, objecto quod putatur esse verè revelatum, est jam quid inclusum intra latitudinem objecti infidelitatis. Et si dicas etiam in hæreticis materialibus contingere, ut credant sine dubitatione res obscuras, alterutrum interveniet: aut quia potest quis credere sine dubitatione absque miraculo, cuius oppositum voluit Perez, aut verum miraculum posset fieri in confirmationem falsi, quod videtur absconum. Tum quia potest aliquis ita esse reverens sui Domini, ut rei cætero- qui obscurè sibi commissæ, assentiat sine dubitatione: neque tamen tunc interveniet verum miraculum; obedientiaq; illa intellectus, quam requirit S. P. Ignatius, est obedientia sine dubitatione

(n) 2

tione

tione, & tamen si quis ita obediatur in re sibi non nota, quod jam miraculū sit, egrē persuadebitur. Tum quia examinandum venit illud Ly sine dubitatione: Nam si sine ullo miraculo, Doctus, (neque enim hæc miracula pro doctis videtur exigere) Perez cùm loquatur de Discerniculo respectu rūdium) potest credere sine dubitatione, imperando sibi actum certissimum, potest penetrat̄ motiva credibilitatis, cur sine ullo miraculo non poterit iudicis imperare sibi fidem sine dubitatione, post penetratum motivum credibilitatis sibi sufficiens. Rursus vel hæc dubitatio sine qua creditur, excludit etiam tentationem aliquam & refutabile judicium de dubitando, & hæc immunitas videretur sine fundamento adstrui, vel certè credunt sine dubitatione, quia refellunt omnem dubitationem, eliciuntq; actum fidei certissimum; & jam hoc est, illis communē, etiam cum doctis.

NON SATIS FACIT Tertiō. Cum negatio illius dubitationis voluntaria, aut saltem experimentalis, non possit esse sine motivo, de hoc ipso queritur, quodnam sit motivum, inducitum ad hoc, & ita vastum ac convictivum, ut non possit dubitare. Quod item, ita vastum motivum, ut experiatur rūdis, circa falsum articulum, se non posse non dubitare, verèque jam ille non esset rūdis, sed & doct̄or doctissimis, qui circa falsum articulum experiuntur se posse dubitare; magis enim participant de Dei scientia, quæ excludit omnem dubitationem, unde inquirere solent docti, an hoc vel illud sit articulus fidei, sufficietque ingeniosissimis scholasticis

tere ex rūdibus, quid tu sentis? nam si dicant illi, se non posse non dubitare circa hoc, inferendum erit, non esse hoc revelatum, cùm per miraculum patratum in rūdi homine, discerni id possit. Et tamen videtur experientiā constare, quod rudes, si experiuntur se non posse dubitare circa articulum verum, etiam experiantur se non posse dubitare circa articulum falsum, quia vel illum sibi persuasum habent, vel quia terminos ejus non penetrant. Tum quia de hoc ipso queritur, quod sit motivum illius obligationis credendi sine dubitatione articulum verum? Recurres ad revelationem relucentem: redibit quæstio, quod habeatur fundamentum? quod motivū credibilitatis, circa illam revelationem factam? Tum quia nullus quidem obligatur ad impossibile, sed redit quæstio; si putaret articulum falsum, rūdis ille, else revelatum, teneretur illum credere, licet non crederet; quæ hujus impossibilitas, ne rūdi appareat articulus falsus, tanquam revelatus: Rursus si impossibile est, ut articulum falsum accepter sine dubitatione rūdis, nullus unquam rūdis fieri hæreticus, quia impossibile est illum habere dubitationem in articulo fidei. Quod si illud Ly: Nullus obligatur ad impossibile, sumatur relata ad articulum falsum de Incarnatione v. g. Spiritus Sancti, certè hoc

non est objectum impossibile, posset enim in carnari.

Secundus Modus.

EXPLICAT Secundo Pallavic: apud eundem. Quod istud discerniculum, consistat in quadam apprehensione singulari & suprahumanæ, de qua dici posse: Nec vox hominem sonat, Addunt alii Discerniculum hoc stare, in illuminatione quadam interna, quæ de se ipsa dicitur, Ego sum vox Dei inimitabilis à natura, & certissime, quod Parochus nunc verum dicat. Hæc illuminatio reflexè cognita, habet eandem vim causandi judicium credibilitatis, quam habent motiva credibilitatis, & per hanc illuminationem reflexè cognitam, determinatur intellectus rusticus, ad formandum judicium evidens credibilitatis, ut possit elici & imperari actuandi.

CONTRA hanc explicationem proposita argumenta ab Elsparza, defendit ibidem Haundus, postea sua propria format. Et

IMPUGNAT Primo. In illud debet fieri resolutio fidei, quod ultimò reddimus pro ratione, quare credamus v. g. mysterium incarnationis; alias convinceremur credere leviter. Atqui pro ratione ultima, non redditum aliquam illustrationem, tanquam motivum formale Quod. Ergo nulla hujusmodi illustratio, est motivum credibilitatis, seu motivum credendi, de via ordinaria. Minor probatur. Quia si quis interroganti Judæo, quare credit incarnationem, responderet, quia sic illuminator ad credendum, tali illuminatione, quæ dicit se esse vocem DEI, & Parochum verum dixisse, cùm dixit verbum esse Incaratum; numquid Judæus non rideret talem instructorem, & non diceret? Audivit verbum Parochum, hoc jam sibi dicens, sed nunquam expertus sum talem illuminationem.

RESPONDERI posset. Secundum statum questionis in præsenti, non id est discerniculum, in quod ultimò resolvitur fides, hoc enim est DEI revelatio, hinc quantumvis illuminatione non sit ultimum resolutorium fidei, adhuc ipsa posset esse discerniculum. Vi ergo istius aversionis transeat totum. Deinde argumentum probat multum, probat enim nec notitia credibilitatis superius enumerata, esse notiū affensus, quia si hæc motiva proponeret Christianus, responderet Judæus, pridem hæc novi, non temen convinctus, & tamen hoc non obstante, possunt istud discerniculum in Doctis, esse motiva credibilitatis. Item non posset ultimum resolutorium fidei assignari; ipsum Deus dixit completum ut velis, quia responderet Judæus, & audiisse propositum, quod id Deus dixerit, id est cum illis complementis, sed se negare, quod id Deus dixerit.

R. P.
TH: MŁOD
zia nowski
Tom. I. et Z:
D. VI

dixerit: & quod aut vera sint complementa aut sufficientia: nihilominus hoc non obstante, ipsum: Deus dixit, sumpsum, cum suis complementis, est sufficiens motivum fidei. Ergo & illius discerniculi, ex hac refutatione Judæi, non sequeretur insufficientia. Et sicut propositis motivis credibilitatis, perneganteque Judæo illa esse convincentia, rejiceremus id in pertinaciam ipsius, & in peccata quibus se indignum præstigit gratiæ Divinæ, ita & in præsenti, idem fieri posset.

IMPUGNAT Secundò. Si daretur hujusmodi discerniculum internum, inter locutionem veram & falsam Parochi, deberemus illius meminisse, sicut omnes constantissimè meminirent lucarum visionum, aut saltem maneret memoria in confuso, ut in Rege Pharaone somnii, cuius erat oblitus. At qui rusticorum nullus unquam auditus est asserere, se hujusmodi Discerniculum expertum esse, & ab illo reflexè cognito, tanquam motivo credibilitatis, fuisse per motum, ut actum fidei firmissimum eliceret, & quod ad movendum non minorem vim hababuerit, quam si vidisset millena miracula in confirmationem fidei fieri, & si rusticus tale quid assereret, pro homine impostore, aut phantatico haberetur.

RESPONDERI possit. Inquirendo ex Argente: An ille ad singulos actus fidei & recitationis Symboli Apostolici, experiatur se moveri motivis credibilitatis vel non? si non, cur exigit circa discerniculum memoriam præsentem; si experitur, codem jure illi credendum erit, ac rudiibus, si hoc de se dicent. Quod si sufficiat virtualiter non nisi concurrere tunc illa motiva, ob facilitatem acquistam eliciendi actus fidei, idem dicent oppositi. Deinde immorit videatur enervari ista illuminatio Spiritus Sancti, cum illa revera admittatur, de quo infra. Quærere item restabit ex argente, an ita moveatur relatione Martyrorum, subitorum, & Miraculorum patratorum, in confirmationem fidei, atque moveretur si hac præsens lustraret oculis, discuteret indagine: si æquè, cur id non putabitus impostura? si non æquè & tamen hoc non obstante, motiva credibilitatis, sunt docto viro sufficiens discerniculum, egr etiam rudiibus prædictum discerniculum, quamvis non sit ita evidens, sufficiens non erit: Certe quidquid sit, an istud discerniculum seu illuminatio reflexo cognoscatur, tamen è illa in singulis actibus fidei, etiam doctis prælucet, ut innuetur infra, ubi de illuminatione Spiritus Sancti.

INSTAT Primò. Sicut certissimum est quod aliquorum actuum habitorum obliviscamur, ita etiam certissimum est, quod non obliviscamur omnium, rustici vero nunquam dicunt se hujus discerniculi recordari.

RESPONDERI possit. In actu quidem exer-

cito, & utendo termino illuminationis fortè aliqui non responderent, quanquam etiam responderent sub his æquivalenter terminis: Deus me ad hanc fidem vocavit: sed in actu signato, ad hoc responderent, quod securi sint se legitime diuturos *Credo*, quæ securitas, in gratiam Salvatoris referri debet, adeoque etiam in illuminationem.

INSTAT Secundò. Nemo obliviscitur per se loquendo statim, contractum initorum, quia inducunt gravem obligationem. Atqui obligatio credendi est omnium gravissima. Ergo si hæc inducitur per discerniculum à Deo infusum, non obliviscetur illius rusticus.

RESPONDE TUR. Cùm ad actus fidei, etiam per objicentem, requiratur illuminatio Spiritus Sancti, illaque sit saltem in parte, istud discerniculum, non debet dici quod illius obliviscantur rudes, licet eam explicare non possint: præcipue autem quia actuum internum experientia fundans reflexionem, etiam per arguentem, quantumvis in re gravi, non temper habeatur, ut non habeatur in prævia illuminatione, quæ ex doctrina Tridentini datur.

INSTAT Tertiò. Unde constat, quod discerniculum fuerit potius illuminatio interna quam externa, danturque actus, quorum non habemus memoriam. Ergo poterunt illæ voces etiam extrinsecè fuisse perceptæ, & tamen non meminissent rusticci; & sicut quia insolens esset illas voces audire, meminissent illarum rusticorum, ita quia insolens est, illuminatio supernaturalis, æquivalens in efficacia infinitis miraculis, meminisse illius debebunt.

RESPONDERI possit. Sicut posita prædicatione externa, est necesse ponere illuminacionem internam contra Pelagianos, ita quantumvis illud foret discerniculum externum, requiretur internum, quicquid sit, an ipsum fundet supra se reflexionem. Et cum arguens licet non admittat illuminationem illam pro discerniculo, admittit tamen eam pro antecessivo ante actum fidei, respondere debebit, an experiatur, an meminerit illius illuminationis.

IMPUGNAT Tertiò. Illustratio illa est utique actus intellectualis. Ergo debet posse assignari illius objectum: Hoc, non est locutio Parochi secundum spæctata; nam hæc etiam per actum naturalem potest repræsentari & repræsentatur quando Parochus falsum dicit: non etiam pro objecto habet hoc, quod est esse derivatum à locutione præterita Dei, hoc enim est objectum ipsius actus fidei. Denique uno verbo dicendo Parochum dicere verum, affirmatur id actu liberò: Illuminatio autem illa quæ est discerniculum, non est actus liber, sed fit in nobis sine nobis. Ergo debet esse aliud illius objectum, atqui nullum potest assignari.

RESPONDERI possit. Quærendo ex ipsomet argente; quid habeat pro objecto illuminatio

Spiritus Sancti: quam indubie ipse requirit ad actum fidei. Attendendo rursus ad ea quae proponit, ea etiam non convincunt. Nam praefatis quae assumuntur, quantumvis locutio Parochi foret objectum illius illuminationis, nihil impediret, quominus peractum supernaturalem repräsentata (qui potest versari circa idem objectum cum actu naturali, titulo supernaturalis suæ, specialius ita posset certificare, ut non certificat actus naturalis, sicut certificat revelatio vera actu fidei in Catholico, non certificat in Hæretico. Dici item posset, objectum illius Illuminationis esse locutionem Parochi, sed prout derivatum à locutione præterita Dei, quæ in tantum erit objectum ipsius actus fidei, in quantum sit in locutione Dei præterita qualiter: autem objectum discerni, in quantum sit potius in locutione Parochi, quantumvis importante simul derivationem sui, à locutione præterita Dei. Rursus Nego hoc, quod actus liber cum actu necessario non possit habere idem objectum, ut defacto idem est objectum amoris liberti in Via, & amoris Beati in Patri. Infra etiam attingetur & objectum hujus illuminationis, & quod hæc Illuminatio, interdum sit prima operatio, interdum secunda.

INSTANT Primò. Paulò quidem aliter quam hic proponatur, exerceo tamen ea, quæ videntur posse adduci, ad impugnandam, prærequisitam ad actum fidei Illuminationem Spiritus Sancti. Hæc illuminatio vel est secunda operatio vel prima? si secunda, tale judicium est evidens, ut potè non dependens ab omni imperio voluntatis, sive evaderet fides evidens in Arrestante; quia tam veritas, quam locutio Dei est evidens, possentque in eodem intellectu conjungi duo judicia contradictoria, nam stante hac illuminatione posset quis dicere. Non datur locutio Dei de hac re, & tamen illa, illuminatio diceret se esse locutionem Dei de hac re. Non etiam hæc illuminatio est prima operatio: quia hoc ipso hæc illuminatio, non est objectum formale. Quod, ipsius actus fidei, &c. &c.

RESPONDE TU. Posse esse hanc illuminationem, etiam in linea secundæ operationis. Quod illud evidens est judicium evidentiæ experimentalis certum est, quia tamen nec est principium lumine naturæ notum, nec connectionem proximam cum illo dicens, ideo demus, quod ad sui assensum non indigeret imperio voluntatis, nihilominus suaderet ut imperet voluntas actu fidei: neque tunc fides evaderet evidens in arrestante, quia daretur quidem evidentiæ experimentalis aliud attestatio, sed non evidentiæ Physica, aut Metaphysica, quod hoc Deus dicat, nec adferretur pro assentiendo illi articulo, etiam accedente illuminatione illa, non adferretur inquam aut principium lumine naturæ notum, aut proxima cum il-

lo connexio, quod sufficeret ad obscuritatem fidei. Posita autem illa illuminatione quæ diceret, Est de hoc locutio Dei; posset quidem habere adhuc dissensus; Non datur de hoc locutio Dei: quia tamen ille dissensus non ponetur, nisi in sensu diviso à priore illo contradictorio, ideo adhuc non sequeretur, posse secum stare duo contradictoria. Ecita quando dico, Amo Petrum, cùm libere animem, potuisse verificari: Non amo Petrum; quia tamen hæc verificatio foret non nisi in sensu diviso, ideo nequid sequeretur, posse secum stare: Amo Petrum, Non amo Petrum. Posset etiam dici, quod illa Illuminatio sit prima apprehensio, quam etiam nos non dicimus in nostris Principiis objectum formale Quod, ipsius actus fidei.

INSTANT Secundò. Vi hujus illuminationis, actus fidei est evidens, nullo indigens imprimis, quia fieret per species proprias sui objecti.

RESPONDE TUR. Quidquid sit de mente Palavic: cut posita illa illuminatione non est actus fidei evidens, dictum supra. Quod autem addit de speciesibus propriis lui objecti, hoc erit examinandum; nam imprimis illuminatio in quantum cadit in experimentalem scientiam, non cognoscitur per species, sed per se ipsum, ut & omnes alii actus, quos in nobis experimur. Sed secundum hanc experimentalem scientiam, non est objectum Actus fidei, illa illuminatio. Rursus non appetet, quæ illa illuminatio, objectum quod repräsentat, repräsentet per species proprias; Nam ut loquitur objiciens, dicit illuminatio, se esse locutionem Dei, quomodo autem Deum per proprias species ostendit? & si recurras ad hoc, quod sufficiat ut illuminatio per species alienas obliquum locutionis repräsentet, ex eo sequitur ipsum Deum dixit, quod format actum fidei, non nosci per species proprias, cum obliquum locutionis Dei, non noscatur per species proprias. Rursus sic ut ipsum concipere illuminationem, quæ sit locutio Dei, in oblique importando Deum, ita possum eandem concipere sub his terminis. Deus hoc loquitur; quo casu, si per species proprias non noscitur Deus, nec per proprias species noscitur illuminatio adæquate sumpta, licet intuitiva & experimentalis notitia, nec per species alienas, experiar me id noscere, quod nosci per species alienas; per quod etiam responderi potest ad confirmationem secundam & tertiam. Unde experimentalis notitia illius locutionis, determinat quidem intellectum ut necessario assentiatur se illam habere, sed non determinat ad objectum, ad quod manu dicit, cùm Deum loquentem per species proprias non ostendat, nec adferat Principium lumine naturæ notum, aut aliquid proximè illi coniunctum, quod requiritur ad evidentiam.

INSTANT Tertiò Insuper. Omne judicium, quod & quatenus reflectit in se ipsum, quoad hanc

R. P.
THEODO
ZIANOWSKI
Tom. I. e. Z:
D. VI

hanc reflexionem, est evidens. Ergo etiam omnis apprehensio, quatenus reflexa in se ipsam, est etenim apprehensio evidens. Atqui apprehensio evidens quam evidens, rapit intellectum ad assensum. Ergo si illuminatio est reflexa in se ipsam, erit evidens, & rapiet intellectum.

RESPONDETUR. Judicium quoad experimentalem sui notitiam, semper est evidens, quia tamen ipsum objectum circa quod est, potest non representare per species proprias, ideo adhuc telinquitur locus actui obscuro & inevidenti, non quidem circa judicium, sed circa objectum judicii. Hinc & illa illuminatio, quoad reflexionem circa se, erit evidens, & attracta notitia experimentalis; quia tamen objectum ad quod illuminat, non representat per species proprias, relinquitur adhuc locus inevidentiae. Et ita cum dico. Deus est Incarnatus, habeo intuitivam notitiam me hoc dicere, & tamen hoc non obstante, auctor fidei circa incarnationem, est obscurus, eò quod nec Deum, nec Incarnationem, per proprias species noscam, ita & in praesenti.

IMPUGNAT Quartò. Per hanc Illuminationem amittit Propositio Ecclesiae, facta per Parochum, rationem Locutionis Divinæ, quod est contra Scripturam dicentem: Qui vos audit me audit.

RESPONDERI potest. Sicut propositio Parochi, non excludit per Haunoldum etiam motiva credibilitatis, ne sint locutio DEI, ita nec excludet illuminatione, ne Propositio Parochi, sit Dei Locutio. In principiis autem nostris propositio Parochi, non est Locutio DEI, sed Propositio, quid fuerit locutus DEUS.

IMPUGNAT Quintò. Admissa hac illuminatione inciditur in errorem de Spiritu privato, quem Hæretici prætendunt.

RESPONDETUR. Cum etiam Haunoldus admittat illuminationem Spiritus Sancti, ostendere debet, cur non coincidat cum errore de Spiritu privato.

Hactenus dicta refutata sunt abstrahendo à sententia Pallavicini, & solùm attendendo, ne torqueri possint ad impugnandum prærequisitum Credendi, quod est Spiritus Sancti illuminatio. *Ceterum illa Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia contra illum faciunt argumenta aliqua, contra explicationem Perez posita. Dicam enim nullum posse esse Hæreticum materialem, aut nullum hæreticum ex rudibus; si enim dicit illi Spiritus Sanctus, æquè ac nostro rudi, hoc esse Deum locutum, & quidem dictione, ut vox non hominem sonet, tunc revera rudis hæretorum, non erit hæreticus; sequetur enim vocem Dei superhumanam, si autem non habebit talis locutionem & tamen crederet objecto non revelato, revera non erit materialis, sed formalis

Hæreticus. Quærendum item erit in rebus dubiis; An scilicet illæ sint revelatae, quærendum inquam erit doctioribus, an circa hoc experiantur vocem superhumanam rudes? Tum quia cum experiendo nemo possit internoscere actum supernaturale. Ergo etiam nemo experiendo, potest certò & infallibiliter scire, vocem aliquam esse superhumanam, transfigurante sese Dæmone in Angelum Lucis. Et certè contendant inter se æqualis capacitatis duo rudes, Catholicus & Hæreticus, obtendant uterque sentire de suis articulis vocem superhumanam, quid adferet Catholicus rudis, aut etiā pro Catholicō rudi Doctor Catholicus, quo ostendat vocem in rudi auditam, fuisse superhumanam. Tum quia explicari hoc ipsum deberet, quomodo si aliqua vox dicat: *Ego sum vox inimitabilis à natura*, non possit illam imitari natura: & si hanc genericam locutionem, *Ly Vox inimitabilis à natura* naturaliter, dum disputamus, intra nos experimur, cur similis in dividuo non possit esse locutio, quæ le dicat inimitabilem à natura, & tamen naturalis. Addo, si hæc illuminatione reflexè cognita, habet eandem vim causandi Judicium credibilitatis, quam habent vim, motiva credibilitatis; sicut motiva adferunt rationem inducitivam ad illud judicium formandum, ita & hæc illuminatio deberet adferre motivum: quod hæc explicatio, non tangit.

Tertius Modus.

EXPLICAT Tertiò Esparza & dicit Autorem sufficiētem Propositionis credendorum, non solùm debere esse missum à Deo mediátè vel immediatè, sed etiam loqui debere, tanquam missum à DEO. Hæc locutio propria Ministri, ut missum à Deo, est supernaturalis extrinsecè quoad modum; quatenus oritur à fide supernaturali, doctrinæ divinitutis revelatae. Demum conferenda erit ista locutio quoad modum supernaturalis, cian simili quoad emittentem locutione pura naturali etiam extrinsecè, & quoad modum. Locutio purè naturalis gignit in audiente naturaliter benè disposito, cognitionem conceptus naturalis, cui substituitur eadem Locutio. Locutio autem extrinsecè & quoad modum supernaturalis, quia substituitur conceptui supernaturali loquentis, connexo essentialiter cum revelatione Divina, & approbatione Ecclesiae, gignere potest in audiente, supernaturaliter disposito per Lumen fidei, & infusionem Spiritus Sancti, cognitionem conceptus ejus supernaturalis, qui est forma extrinseca, distinguens veram DEI locutionem externam, à falsa. Adest ergo semper Discerniculum verae Dei locutionis à falsa, imperceptibile quidem naturaliter, ut pote proprium idiomatis supernaturalis, perceptibile verò per supernatu-

(n) 4 ralem

ralem illustrationem, quæ tamen ipsa illuminatio, nihil præstare posset, si non præter locutio exterior, informans phantasiam, & dependenter ab illa per trahens sūtellectum, ad inspectionem conceptionis interioris præexistentis, re ipsa, in loquente. *Hec explicatio*

NON SATISFACIT Primò. Quia ipsum punctum de quo quæritur, nempe quo motivo credibilitatis moveantur rudes non explicat. Tum quia Concedo auctorem sufficientem Propositionis credendorum debere esse missum à Deo, saltem mediately, sed quærere restat; cùm hoc sit etiam objectum fidei, quod hic sit missus à Deo saltem mediately, quale sit discernitulum illius in rudibus, præcipue in Principiis istorum, qui tantum tribuunt propositioni Patrochi, & cùm, non solum sit objectum fidei, quod hæc locutio sit locutio missus à Deo, sed etiam quia hic ipse est mediately missus à Deo, pro illo priori, pro illo Antecedenti, quo præter suæ locutioni (& tamen pro illo priori jam est missus à Deo, & jam hoc est objectum fidei;) quodnam sit Discerniculum? Tum quia, Cùm possit esse locutio erronea, quamvis orta à fido supernaturali, ut cùm assereret quis: sicut sunt tres Personæ Deitatis, & non plures (cujus rei notitia penderet à fide supernaturali trium & non amplius Personarum) ita etiam tres esse Deos & non plures: quod erit discerniculum, hunc non loqui tanquam missum à Deo, licet illius doctrina oriatur à fide supernaturali doctrinæ divinitus revelata, de tribus & non amplius Personis. Tum quia. Concedamus quod locutio purè naturalis gignat in audiente cognitionem conceptus naturalis, & quod locutio extrinsecè supernaturalis gignat in audiente bene disposito supernaturaliter, cognitionem conceptus supernaturalis: quærere restat quod sit discerniculum, quod hæc locutio naturalis, hæc supernaturalis quoad modum? quod item discerniculum, quia ego auditione mea pertingo, ad conceptum non naturalem sed supernaturalem? & cùm hic conceptus sit connexus essentialiter cum revelatione Divina, quod est discerniculum hujus ipsius fidei Divinæ? neque id supponi debuit, sed explicari quodnam sit talis fidei discerniculum? Tum quia quærere restat quodnam sit discerniculum licet imperceptibile naturaliter, quod sit proprium idiomaticum supernaturalis, & quod Sathanas transfigurans se in Angelum Lucis, imitari non possit. Tum quia. Ipse explicans, vel in se expertus est hoc idioma vel in aliis, si in se? Ergo hoc non erit discerniculum rudium: si in aliis, si potest experiri quis, se attingere ad conceptum supernaturalem ipsius proponentis, hocque explicare potest, ergo & illud idioma explicare poterit, saltem objectum illius explicando. Tum quia. Afferat hæreticus se instigari ad suum articulum fallum, modo imperceptibili, sitque revera illusio, quæ in

Dæmonis, extraordinariè operantis, malitiam, referri possit: Catholicus etiam rudis, dicat le imperceptibile quidam sentire, & inexplicabile naturaliter; quod erit discerniculum, illum quidem non habere legitimum Judicium, hunc habere? Tum quia. Concedo interim debet fieri inspectionem conceptus interioris præexistentis in loquente, quodnam erit discerniculum, conceptum interiorum, esse conceptum fidei & non erroris, esse supernaturale & non naturale, ut interno scaturit, non naturaliter supernaturali conceptui, substitui hanc locutio-nem.

NON SATISFACIT Secundò. Ratione Principiorum quæ supponit explicans. Tum quia si non aliunde desumatur supernaturalitas extrinsecæ quoad modum, nisi ex eo, quia oritur à fide supernaturali doctrinæ divinitus revelata, dicendum erit omnes Hæreses, esse supernaturales extrinsecè quoad modum, quia omnes oriuntur à fide supernaturali doctrinæ divinitus revelata: sumunt enim ortum ex Evangelio, mè intellecito, traditione derorta &c. Tum quia, hoc quod est oritur illam locutionem à fide supernaturali doctrinæ divinitus revelata, quarto, illa fides vel est ipsius loquentis vel aliorum: non ipsius loquentis, quia potest aliquis bene, & usq; ad eventum, proponere verum articulum, licet ipse illi discredat, aut tunc, dum de illo loquitur, non habeat conceptum, seu fidem supernaturalem. Si autem habet ortum à fide supernaturali aliorum, quomodo verum erit, quod audiens pertingat ad conceptum supernaturalem, quem loquens haberet de objecto, cum vera illum non habeat. Tum quia cum possit esse simillimus actus fidei naturalis cum actu fidei supernaturali, excepto principio *A quo*, discerni non poterunt, quomodo ergo supponit explicans, conferri posse locutiones illas, nempe naturalem & supernaturalem quoad modum. Tum quia etiam locutio quæ appellatur extrinsecè & quoadmodum supernaturalis, in homine supernaturaliter disposito, potest gignere cognitionem non nisi naturalem. Concionetur enim pius Concionator, probet ex revelatione, Deum esse sùmè bonum, audiant illum illustrati fide; omnes ne eliciant amorem supernaturalem? Et si ita est, cùm testetur Scriptura: Qui diligit non manet in morte, scilicet omnes esse in gratia. Ergo si tunc, non gignatur amor supernaturalis, poterit etiam non gigni cognitione supernaturalis. Tum quia probandum fuisset ratione aut experientiæ, pertingere posse aliquem ad conceptum alicujus, distinguendo quod ille non mentiatur, reveraque talem conceptum de objecto formet, qualem proponit, itemque quod ipsam conditionem supernaturalitatis attingat, in ea que intueatur, hanc locutionem, huic Conceptui supernaturali substitutam esse; & si literis instituti, dum aliquid de novo

R. P.
THEODO
zianowski
Tom. I. e. Z:
I. D. VI

Disputatio IV.

15

novo discunt esse de fide non experiuntur se pertingere ad conceptum dicentis supernaturalem, & quod hæc locutio sit substituta conceptui supernaturali, quæ ad hoc pertingere poterunt Rudes?

NON SATIS FACIT Tertiò. Quia instantia de locutione naturali allata habet suam difficultatem. Tum quia locutio externa ostendit quidem hoc concepsisse loquentem quod loquitur, sed non ostendit, quod revera ita sentiat, & quod verè loquatur. Ergo etiam locutio quoadmodum supernaturalis, licet ostendat concepsisse dicentem, hoc, quod loquitur dicens, sed non ostendit conceptum supernaturalis, de illo objecto. Tum quia cùm non possit esse perceptio locutionis naturalis, alia, nisi naturalis, seclusa revelatione, benè inseritur quod locutio naturalis, gignat cognitionem naturalem, conceptus dirigentis illam locutionem; sed unde oritur ut Locutio supernaturalis quoad modum, substituta conceptui se dirigenti, gignere debeat nonnisi cognitionem supernaturalem? Tum quia duo hæc distinguenda sunt. Pertinentia ad conceptum dirigentem locutionem de vero articulo; deinde pertinentia ad ipsum conceptum supernaturale de objecto, si est de objecto conceptus supernaturalis ad quem pertingatur, inferetur in dubiè, illum esse veræ fidei articulum, supposito quod non possit dari error supernaturalis. Sed inde jam sequitur, non posse ullum Prædicatorem mentiri, eò quod rudes audiens, pertingat ad conceptum supernaturalem. Rursus si indagare voluero articulum controversum, sufficerit me niti adhæbendum de illo conceptum supernaturalem, poteroque de illo Articulo conceptum supernaturale habere, quantumvis non erit decisus, si particulariter pro me habuero sufficientia motiva, quod sit revelatus, defactoque sit revelatus. Proponendus ergo erit ille Rudi, & tunc si rudes pertingat ad conceptum supernaturale loquentis, erit ille articulus de fide; quæ probatio. An id sit Articulus fidei, videtur esse absurda. Quod si sufficit pertingere ad conceptum solum dirigentem locutionem, cùm haec directiva notitia, possit esse communis errori, qui trahet secum supernaturalitatem? habebitque viam gignendi in audiente cognitionem supernaturalem? qui audiens, mirabilius operabitur extra se, quæ intras, nam extra se internoscet conceptum supernaturale loquentis, & in se, non internoscet, an cognitionem habeat supernaturalem.

Quid tenendum.

ASSERO Primò. Non esse Juris Theologici discernere, quo defacto & in Individuo motivo credibilitatis moveantur Rudes. Ratio. Tum quia est hoc, de interno actu vaticinati, nam non

potest actus internum nosci aliter, quæ per revelationem, nisi ipse actus, ex effectu extrinsecus, connexionem habente cum actu interno, pernoscat, & ita ex effectu qui est Locutio, interno se relinxisse in mente, ea, quæ dictione expressa sunt. Opus item artificiosum, prodit ideam internam. Quia autem nullus effectus extrinsecus est, qui ostendat, quod sit connexus cum hoc defacto & in Individuo motivo, ideo quod aliquis rudes hoc motivo moveatur, ad pertingere non est juris Theologici. Tum hoc quia non est juris Theologici dicere, quod hæc classis Doctorum, vel mediocriter Doctorum, vel hujus nationis Fidelium, hoc in individuo motivo moveatur. Ergo neque est juris Theologici dicere, quod hæc classis fidelium rudium, hoc defacto motivo moveatur. Tum quia ipsi rudes interrogati de suis inducitivis ad fidem, hic quidem sic, ille aliter responderet. Ergo etiam ad experientiam attendendo, non est juris Theologici, unum aliquod in individuo, & defacto posse motivum.

ASSER Secundò. *Essere* juris Theologici ostendere motiva credibilitatis, quibus defacto possint moveri Rudes. Ostenderuntque Theologi hæc motiva esse motiva credibilitatis, communia illis, cum doctis, & tota residua Ecclesia. Et quia à facto ad potentiam est legitimus recursus, posse hoc facere Theologos, rectè ostendit, per ipsa motiva credibilitatis, quæ collegerunt Theologi. Quod autem hæc motiva sint etiam pro rudibus. Ratio est. Tum quia si essent distincta motiva illa, vel essent evidenter vel minus evidenter, si evidenter: Ergo & certiora; nam in assensibus talibus, evidenter à certitudine non separatur: adeoque etiam doctis convincendis magis apta, quæ defacto proponuntur à Theologis, eò quod major evidenter & certitudo magis sit convictiva intellectus Doctorum, ceteroqui facilius inventivi objectionum in contra. Si autem sunt illa motiva inevidenter, minus erunt apta convincendis rudibus, quia illorum capacitas, non nisi ad evidenter est. Est quidem verum magis illos moveri particularibus, quæ universalibus veritatis, minus item illis posse objicere, ceterum ut penetrant, majori evidenter indigent. Tum quia Syllogismi naturalissimi Rudium, defacto innituntur iisdem Principiis quibus Syllogismi Doctorum, morales etiam demonstraciones, ut quod hæc Mater diligat hunc filium, conficiuntur à Rudibus, ex iisdem principiis moralibus. Ergo idem dicendum de motivis credibilitatis. Tum quia interrogati fideles rudes cur nolint fieri lectarii, adferunt semper (ut experientia ostendet) aliquod ex motivis credibilitatis, quæ sunt Communia Doctis; dicentes, non est apud illos feria sexta, nec quadragesima, est apud illos Sacerdos ita maritus ut ego, quibus simplicibus terminis innuunt motivum

zivum credibilitatis Sanctitatem Ecclesie. Reponit alius, ita mei Patres & Avi tenserunt, per quod trudis sufficienter innuit, se moveri, successione fidei perpetuam, sedemque suam non noviter, sed ab anno, & a Christo incepisse. Erit etiam qui dicat nunc apud illos sic, nunc ita in delubris sit: (lingua enim nostra non eodem modo appellat haereticorum tempa ac Catholica, ideo ut ipso Ly: Delubra) antea non habebant imagines, modo habent, antea non admittebant auricularē confessionem, nunc admittunt; & his aliisque modis explicante non esse in illis Ecclesiam unam, & cetera similia.

ASSERO Tertio. Licet rudes defacto moveantur motiis credibilitatis iisdem, quibus docti, nihilominus longe alia methodo. Et hoc ex duobus constabit, imprimis quia interrogati rudes, semper adferent aliquod motivum, revocabile ad motiva superioriū allata. Deinde quia hoc ea amplitudine & energia non explicabunt & explicant docti. Et certè quamvis ea subitate, quam & ingenium, & artificium Logicum præmonstrat, non promunt suos Syllogismos rudes, ut promunt Docti; nihilominus revocabilitas illa ad principia Lumine naturae nota, ostendit illos moveri iisdem Principiis: ita Revocabilitas ad principia moralia, ostendit illos moveri iisdem motiis credibilitatis, quibus moventur Docti.

Cæterum ostendendum adhuc venit quæ sit differentia motivorum credibilitatis, quibus moventur rudes Haeretici, materiales tamen, à motiis quibus moventur rudes Catholici. Dicique potest quod simili methodo moveantur utriusque fortis rudes, & quidem ex eo, quia si possunt docti illorum, materiales tamen Haereticci, iisdem motiis credibilitatis moveri, quibus & docti Catholici, si item possunt moveri eodem Evangelio, si item ipsa motiva sunt universalia, non appetat in ipsis motiis diversitas, sed tota erit in illegitima applicatione motivorum, quia etiam est illegitima applicatio Evangelii.

ASSERO Quartio. Deferendum multum esse securitatem fidam, quæ rudes Catholici, ex gratia Salvatoris, freti, procedunt in imperando sibi Actum fidei. Quam securitatem, priores illæ explications, semper innuebant, licet variis viis, quæ securitas, licet sub aliqua persona & largahabatur in materialibus haereticis, longe tamen tenaciori & magis satisfactivo modo, habetur in Rudibus Catholicis; ita, ut si daretur intuitiva notitia securitatis, quam habent materiales haereticci, cum securitate rudium Catholicorum, major illa adverteretur, exigente illam ipsa connexione cum objecto revelato, & illuminatione Spiritus Sancti: de qua infra. Et hoc puto significare illam doctrinam Perez; quod sine miraculo non possit fieri ut creditur quis res obscuras, sine dubitatione. Innuit

item & illa propositio Pallavic: quod audire vocem superhumanam. Innuit idem illa Propositio Esparza quod rudes audiant idioma (idem dic de doctis Catholicis) proprium locutionis supernaturalis. Certè enim insignis haec securitas est, habere magna quidem ex objecto, sed non ex modo apprehensionis motiva credibilitatis, nihilominus credere securissime revelationi; & sicut dixit Augustinus: Magnum esse miraculum si sine miraculis dicatur fides Catholica propagata, ita magnum est miraculum, & Dei loquentis opus, evidenter motiva credibilitatis modo rudibus debito penetrare, & tamen evadere ad actum credendi, cum tanta prævia securitate. Per quod videtur etiam fieris sat, doctrinæ illorum Magistrorum, in principali hoc punto, concordanti.

ASSERO Quinto. Securitatem hanc, sapposita connexione cum objecto revelato, principaliter perdere, ab illuminatione Spiritus Sancti. Quam si in doctis, multo magis in rudibus est necesse admettere: & Ratio est. Quia cum illa securitas in re tanti momenti non possit referri in modum versandi rudium, circa motiva credibilitatis, adeoque in aliquod naturale, referri debet in principia supernaturalia, nempe in illuminatione Spiritus Sancti, tenentem se ex parte intellectus, & Piam affectionem ex parte voluntatis.

Necessitas hujus illuminationis in universum colligi potest ex auctoritate.

PRIMA Auctoritas S. Thomæ 22. q. 2. An. 9. ad 3. Inducitur (supple credens) auctoritate Divine doctrine, miraculis confirmata, & quod plus est, interiori instinctu Dei movensis, ideo non leviter credit. Ubi nomine instinctus S. Thomas, illuminationem Spiritus Sancti & Piam affectionem intelligit. Requiriturque illa ultra motiva externa credibilitatis, quia est ultramiracula. Illud autem Ly Quod plus est, non dicit comparationem, majusne sit quid miraculum, an ille instinctus, sed solum dicit, superaddi etiam miraculis instinctum Dei, illoque compleri creditur, in securitate quadam, ita ut hic instinctus paterveniat, etiam in auctoritate Ecclesie acceptanda. Nec dicendus est leviter credere, qui nixus motiis credibilitatis, sine hoc instinctu crederet, defacto enim non est crediturus, & si sine instinctu Dei crederet, non crederet supernaturaliter.

RESPONSET Haunoldus. Hoc solum significari à S. Thoma, quod leviter crederet, qui non examinatis motiis credibilitatis, sine omnibus distaminis prudentia crederet, cum requiratur judicium prudentiae, seu judicium credibilitatis proponens obligationem & honestatem credendi: & hoc sit per Instinctum Spiritus Sancti, nempe per primam gratiam & auxilium supernaturale, ita ut supernatura fidei in Lumen super-

R. P.
THEODO
ZIANOWSKI
TOM. I. ET Z:
D. VI

supernaturale, tanquam causam efficientem referatur.

CONTRA. Concedo quod leviter crederet, qui sine dictamine prudentiae crederet, sed querere restat, an non ex mente S. Thomas (verbis illis indicata) constet, quod post judicium prudentiale de illis miraculis confirmantibus fidem, succedere debeat ipse instinctus Spiritus Sancti, cum de illo tanquam de aliquo distincto dicat S. Thomas illud *Ly & quod plus est.* Rursus non appetat cur ille instinctus debeat concipi per modum causa efficientis. Concedo quidem quod Lumen supernaturale hoc est Lumen fidei, concurrat ad Actum credendi in genere causa efficientis, sed quia ille instinctus praecedere debet ipsammet fidem, & est per modum Actus, quia (in multorum principiis) producit Actum fidei?

SECUNDA. Auctoritas est Arausianus quod Canone 5. sic habet. *Ad consentiendum cogitationi salutari, est necessaria illuminatio & inspiratio Spiritus S. & quia velle credere est cogitatio salutaris, praecedet illam illuminatio Spiritus S. videturque idem innuere Tridentinum dum can. 3. de Justif. requirit prævenientem Spiritus S. inspirationem.*

TERTIA. Auctoritas est S. Augustini. epist. 107. ad Vitalem. *Non ideo inquit preparat Deus voluntatem, quia legem atque doctrinam, libero ejus arbitrio adhibet, sed quia vocatione illa sancta, sic ejus agit consensum, ut etiam accommodet assensum.* Ubi per vocationem sanctam intelligit illuminationem & Piam affectionem. Innuitque hoc & alii locis, ubi censet nos interius doceri, loqui nobis Patrem in abscondito, &c.

DIFFICULTAS III.

De Judicio circa motiva credibilitatis.

SUB hoc titulo queretur. An judicium circa motiva credibilitatis, sit naturale an supernaturale. Esse naturale docet Suarez; sed requirit insuper illuminationem in entitate supernaturalem Kon. d. 13. dub. 3. ponit in hoc judicio supernaturalitatem nonnisi quoad modum. Naturale id esse judicium vult Amicus. d. 3. Sect. 5. num. 113. Affirmat esse supernaturale Lugo. d. 11. Sect. 1. cum Hurt. Rip. d. 14. num. 39. Procedit autem haec difficultas in suppositione quod illud judicium non eliciatur à fide Divina: si enim ab illa eliceretur, hoc ipso esset supernaturale; quia concursus potentiae supernaturalis, connaturaliter non potest producere, nisi effectum supernaturale.

DICENDUM est. *Judicium de motivis credibilitatis esse in entitate naturale.*

PROBARI solet Primo. Judicium illud est ex motivis in entitate naturalibus. Ergo est & ipsum naturale.

RESPONDERI potest. Negando Consequentiam: quia supernaturalitas non desumitur ex motivo.

CONFIRMATUR. Illud judicium etiam in hereticis reperitur. Ergo appetet illud esse naturale.

RESPONDENDI potest. Hoc argumentum multum probare, quia probaret etiam assensum ob veritatem primam, esse naturalem, quia hic habetur etiam in hereticis saltē stricte.

PROBAT Secundo Kon. Si illud judicium esset supernaturale, elevaremur illo ad statum supernaturalem & vitam, atque ita fides non esset fundamentum & initium vitae supernaturalis, quod est contra August. epist. 105. & alios PP.

RESPONDERI potest. Hoc argumentum multum probare: quia probaret quod voluntas credendi antecedens actum fidei non sit supernaturalis, cum tamen id doceat Kon.

PROBATUR Secundo. Patres intelligentes, non de sola præcise fide, sed de tota illius conconomia, adeoque de illa complete sumpta.

CONFIRMARI potest ex Suar. Si illud judicium esset supernaturale, velesset liberum vel necessarium? si est liberum. Ergo processit ex imperio voluntatis, hoc imperium vel præcessit judicium liberum vel necessarium. Si liberum. Ergo antecessit ante illud aliud judicium, & sic in infinitum; si necessarium. Ergo & illud judicium, de quo disputat argumentum, est necessarium, necessarium autem esse non potest, quia necessitatem causat sola evidentia, quae est naturalibus, desumitur enim ex motivis naturalibus.

RESPONDETUR. Quamvis concedatur illud judicium esse necessarium, non sequetur illud esse naturale, ex eo, quod innaturus motivis naturalibus: quia supernaturalitas non stat motivi.

PROBATUR Tertiò Conclusio Argumento negativo. Sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, sicut nec dignificanda, nec in altiori ordine reponenda; Nulla autem est necessitas attollendi judicium ad ordinem supernaturalem, ut ostenderet solutio Argumentorum.

CONFIRMATUR. Quia si ponatur Illuminatio Spiritus S. præter illud Judicium de motivis, non erit ulla necessitas ponendi supernaturalis illius judicii. Quod autem debeat poni illa illuminatio exprestè docet Arausianum can. 5. *Ad consentiendum cogitationi salutari, est necessaria illuminatio & inspiratio Spiritus S.* Confirmaturque Ratione, quia impossibilis est transitus à contradictorio ad contradictorium sine sufficienti mutatione, adeoque à ratione non convicti via rationem convicti; sed positis quibuscumque motivis credibilitatis, corundemq; apprehensione potest unus convinci, alter non convinci: quæ enim in hoc implicantia. Ad quem transi-

situm